

זהר שרון ורועי אופנהיים, מייסדי תזמורת המהפכה, מנסים כבר תקופה ארוכה למתוח הן את התזמורת והן את המהפכה לגבולות חדשים. חלקם, כך מסתבר לפי ההופעה שיעלו מחר במסגרת פסטיבל ישראל, כבר אינם כלל בני קיימא ומעלים שאלות עד כמה רחוק ילכו על מנת להגשים את הפנטזיות שלהם. כך למשל, בהופעה הנוכחית הם לא רק מנגנים עם מוזיקאים שכבר אינם בין החיים אלא גם מפגישים ביניהם בדואטים בלתי אפשי-ריים.

כדי להכין את המופע הנוכחי של תזמורת המהפכה התבקשו ארבעה מלחינים מופתעים לבחור שני מוזיקאים שהשפיעו עליהם וכבר מתו ולהפגיש ביניהם על במה אחת ביצירות מקוריות שנכתבו בהשראתם. חשוב להבין: לא מדובר כאן בליווי תזמורתי של אותם אומנים בחומר המוכר שלהם אלא ביצירות חדשות לחלוטין שמשלבות דגימות סאונד ווידאו של האומנים המתים בתוך היצירות היש-ראליות המקוריות.

וכך, מתוך החומרים המוזיקליים ובאמצעות עבודת וידאו, שתוקרן על חמישה מסכים מיוחדים שימוקמו בין חברי התזמורת (שהכוריאוגרפיה שלהם היא חלק בלתי נפרד מהמופע), יקומו לתחייה ויעלו על הבמה לערב אחד מוזיקאים שחלקם כבר לא היו נפגשים לעולם בחיים האמיתיים.

כשפרדי מרקורי פוגש את לוצ'אנו פבארוטי ★ מרווין גיי משתף פעולה עם יהודי מנוחין ★ ואיך קשורים לזה ג'ון לנון וג'ימי הנדריקס? ★ המופע Re:Play של תזמורת המהפכה מעלה על במה אחת אומנים שכבר לא בין החיים - ונותן להם חיים חדשים

ההופעה הייתה

אספור פיאצולה ואדית פיאף מלחין: זהר שרון

"שניהם מוזיקאים שלקחו ז'אנר מוזיקלי שיש לו זהות לאומית חזקה (פיאצולה - טנגו ארגנטינאי, פיאף - שאנסון צרפתי) והצליחו להפוך אותו לרלוונטי ואטרקטיבי מאוד עבור המונים בכל רחבי העולם", מסביר שרון. "שניהם גם היו טורטאליים בעשייה שלהם ובהקדשת מפעל חייהם ליצירה ועשייה בתוך המדיום שבחרו, כי גם הטנגו וגם השאנסון עוסקים ביצרים, תשוקות וחולשות אנושיות".

וכאן החיבור פחות מוזר ומעורר מחלוקת מאשר הנדריקס ודה פרה. "בהחלט. הרגשתי זיקה חזקה בין צליל הבנדונאון (אקורדיון הכפתור) רים שעליו מנגן פיאצולה) לצליל האקורדיון בהקשר של השאנסונים של אדית פיאף. חוץ מזה... שרון מחייך, "נראה היה לי גם באופן אינטואיטיבי שפיאצולה ופיאף היו

לח רסן, וברובד נוסף - אישה לבנה בלונדינית, גבר שחור".

ויש משהו משותף לדעתך?

"ברור. היו כאלה שחשבו (ובלי שמות) שזה חילול הקודש לשים את השניים הללו יחדיו, אבל אין ספק כי שניהם מתחו את גבולות הכלי שלהם, ניגנו בתשוקה גדולה וסחפו אחריהם מעריצים רבים. שניהם גם המציאו את הכלי שלהם מחדש לדעתך, והמסירות שלהם למוזיקה באה לידי ביטוי גם ביצירה שהלחנתה".

איך הם באים לידי ביטוי ביצירה? "גם מוזיקלית, יש פראזות של ז'קלין דה פרה מתוך יצירה של אלגר וגם בוודאו. יש קטע של ג'ימי על רקע של ראיון וידאו עם הצ'לנית הנהדרת הזאת. היצירה הזאת היתה הפיילוט שלנו וקראנו לה 'ארט אופ קונטקסט', על משקל 'אאוט אופ קונטקסט', מכיוון שכאן הקונטקסט קיים באומנות".

ז'קלין דה פרה וג'ימי הנדריקס מלחין: זהר שרון

"קצת קשה לי כעת לשחזר בדיוק את הלך הרוח והמחשבות שהובילו לחיבורים בין האומנים שבחרתי - ז'קלין דה פרה, הצ'לנית הקלאסית, וג'ימי הנדריקס, מגדולי נגני הגיטרה של עולם הרוק", מודה שרון, "אבל לדעתי זה נבע מהעובדה שהם מייצגים מובחנים של עולמות מוזיקליים מנוגדים לכאורה, קלאסי מול רוק, מהוגן ומחויט מול פרוץ ומשורר

האומנים מתים

× צילומים: אייפי

★
חשוב להבין: לא מדובר כאן בליווי תזמורתי של אותם אומנים בחומר המוכר שלהם, אלא ביצירות חדשות לחלוטין שמשלבות דגימות סאונד ווידאו של האומנים המתים בתוך היצירות הישראליות המקוריות

★

יכולים להסתדר טוב זה עם זה... לפחות מבחינה מוזיקלית."

ג'ון לנון וג'ון גולד מלחין: זהר שרון

"באמת שאין לי מושג למה בחרתי דווקא בשניהם ביחד", מודה שרון, "אבל לנון היה התשתית, כי בשונה מהיצירות האחרות, כאן עברתי עם שיר שלם שלו מתחילתו ועד סופו ולא עם דגימות קצרות, כמו בשאר היצירות".

למה?

"השיר הזה Oh My Love ליווה אותי בתקופה לא קלה בחיי והפך למנטרה שממש הקלה עלי. ג'ון גולד כאן כי נראה לי שהיתה לי הרגשה שגולד חייב להיכנס איכשהו למופע בגלל שהוא אישיות כל כך אקסצנטית רית כפרפורמר והחלטתי לנסות למצוא דרך לשלב ביניהם".

והצלחת?

"לדעתי כן. הקטעים שלו הם מי צירה שבאך מעולם לא השלים, וזו המשמעות של היצירה שלי: דבר שלם שלא מתממש בסופו של דבר".

איימי ויינהאוס ובילי הולידיי

מלחין: תומר בר

אולי החיבור הכי הגיוני מכולם שאין צורך להכביר עליו מילים. שתי זמרות טוטאליות שמתו בגיל צעיר מדי. "הצד ההרסני של ההצלחה וההתמודדות הנפשית של אומנים מצליחים ומשפיעים תמיד ריתקו והעסיקו אותי מאוד", אומר תומר בר. "איימי וביילי הן מקור שופע בנר שאים אלה, בשתי תקופות שונות".

ההופעה חיה, האומנים מתים

מרווין גיי ויהודי מנוחין מלחין: אופיר בר־און

"כשניגשתי לעבודה על היצירה שלי חיפשתי חומרי גלם מסוימים שיאפשרו לי לעבוד איתם בצורה חופשית", מספר בר־און. "עברתי על חומרים רבים, כשהדבר היחיד שהנחה אותי הוא מציאת חומרים מבודדים של אקפלה ווקאלית ויצירה לכלי סולו. אז ככה, בצורה די אקראית הגעתי לשני הקטעים – האחד שיר סול משנות ה-60 בביצוע של מרווין גיי, והשני פרק השאקון מתוך הפרטיטה מספר 2 לכינור סולו של באך. הנחתי אותם אחד על השני, עשיתי כמה התאמות

גסות, ומיד הרגשתי שיש ביניהם איזו זיקה רגשית ופוטנציאל לחיבור, מה שהתגלה כנכון היסטורית. איך?

"כשהתחלתי לנבור ולהקשיב לחומרים בצורה אינטנסיבית, למדתי את השאקון ושקעתי בביצוע של יהודי מנוחין, כמו גם בעיבודים ויצירות שנכתבו בעקבותיו, גיליתי כי מקצב הסרבנד, שעליו מבוסס השאקון, הוא במקור מקצב תוסס ונועז שהגיע מהעולם החדש (מרכז אמריקה של המאה ה-16), הוכרו מסוכן ומשחית, ובהמשך 'בוית' והפך לריקוד חצר אצולה אירופאי איטי, תהלוכתו וכבד (כמקרים רבים מורבידי כמעט). בהדרגה הוא נהפך להיות השראה מרכזית גם ביצירה שלי.

"כשהעמקתי בחומר הגלם השני שלי גיליתי שללא העיבוד המוזיקלי המורטאוני (Motown) הקליל של השיר, הכנות הכואבת והצורבת של מרווין

גיי יוצאת החוצה. הרגשתי שבאמצעות השאקון והסרבנד אני יכול לגלות משהו מהרגש שבטקסט ובביצוע, ומשם הבנתי שזה מה שאני רוצה לעשות בייצירה הזאת – לחשוף את העצבות".

פרדי מרקורי ולוצ'אנו פבארוטי מלחין: אמיר לקנר

"שניהם ענקי קול. הראשון מעולם הרוק והשני מעולם האופרה", אומר אמיר לקנר. "כל חיי חשבתי שפרדי די מרקורי הוא הווקליסט מספר אחת בעולם, וכשניסיתי לחשוב מי יכול לעמוד בסטנדרטים שלו בדואט, הבנתי שרק פבארוטי יכול לתת לו פייט. הם לכאורה מעולמות מנוגדים, אבל דומים מאוד באופן שבו הם שרים מהנשמה וקולם חודר ללב. מעבר לשירה, שניהם פרפורמרים אדירים, כל אחד בתחומו. החלטתי להכניס את שניהם לדו־קרב".

ואיך זה הלך?
"במהלך היצירה נכב"

שתי בעוצמה שיש לכל אחד, וניסיתי לתת את התחושה שלא רק שהם פה איתנו על הבמה, הם גם מנצחים על התזמורת עם הכריזמה שלהם".

"יש כאן דבר נוסף", אומר זהר שרון. "זה אחד הקטעים במופע שהוידאו הופך להיות כלי מוזיקלי נוסף כשפרדי מרקורי מפעיל את הקהל..."
איך זה קורה?
"את זה כבר תראה בהופעה".

"כל חיי חשבתי שפרדי מרקורי הוא הווקליסט מספר אחת בעולם, וכשניסיתי לחשוב מי יכול לעמוד בסטנדרטים שלו בדואט, הבנתי שרק פבארוטי יכול לתת לו פייט. הם לכאורה מעולמות מנוגדים, אבל דומים מאוד באופן שבו הם שרים מהנשמה"

תזמורת המהפכה | צילום: משה נחומביץ'

זמן המהפכה

תזמורת המהפכה נוסדה בשנת 2006 באקדמיה למוזיקה ולמחול בירושלים ועשתה הכל על מנת להצדיק את שמה, בפרויקטים שונים ששילבו ז'אנרים אומנותיים ומרזיקליים שונים. "המטרה של התזמורת כשנוסדה היתה לתת במה ליוצרים ישראלים ולהיות מעבדה נסיונית למבצעים ולמלחינים צעירים", אומר אחד המייסדים רועי אופנהיים. "אנחנו רוצים לתפוס את התזמורת לא כז'אנר אלא ככלי נגינה שאפשר לעשות איתו כל מיני דברים. אנחנו אולי נראים כמו תזמורת, אבל חושבים כמו הרכב רוק. לכן אנחנו רוצים לנגן מוזיקה שאנחנו יצרנו, בלי להתחייב לסגנון מסוים, לשבור את הקונספט המוכר של קונצרט ולפתוח אותו לדיון מחודש".
וריינים מחודשים מתקיימים כל העת על מנת לתכנן את המהפכה הבאה, והנוכחית

מתרחשת לאחר שאופנהיים והמייסד הנוסף זהר שרון עיבדו את עצמם ואחרים לדעת (תשאלו את הרג נחש, דודו טסה ועברי לידר, וגם את ירמי קפלן ואביתר בנאי) והחליטו כי הצעד ההגיוני הבא יהיה להופיע לצידם של מוזיקאים שכבר אינם בין החיים, ולכן גם תזמורת דלת תקציב כמו תזמורת המהפכה תוכל להרשות לעצמה להופיע לצידם ובארץ.
• המופע Re:Play, שבת, 15.6, 21:30 – תיאטרון ירושלים, במסגרת פסטיבל ישראל ירושלים
20.6, שעה 21:00 – בית האופרה בתל אביב, במסגרת סדרת המהפכה באופרה הישראלית